

Verslag van de vergadering van de gemeenteraad van Schiermonnikoog
dd. 07-07-2026

Aanwezig: C. Bouman(SB), Y.W. Groendijk (SB), R.M. van Halm (OB), D.B. Koele (SB) J. van der Meer (Samen), A.W. van der Meulen (Samen), B.S. Pastoor(Samen), A.E. Postma(OB), J.P. de Vreeze (OB) , H. Meendering - voorzitter, J. Hagen en I. Zonneveld portefeuillehouders;
T. Toren - griffier.

Door een technische storing is de vergadering slechts gedeeltelijk opgenomen en terug te zien op de website. Om die reden zijn de betogen van woordvoerders van de fracties bij verschillende onderwerpen in zijn geheel opgenomen in dit verslag.

1.	Opening De voorzitter heet alle aanwezigen van harte welkom. Helaas is er een technische storing waardoor uitzending via TV Schiermonnikoog niet mogelijk is. Er wordt gewerkt aan een oplossing. Onduidelijk is nog of er online wel kan worden uitgezonden. Het heeft de aandacht.
2.	Vaststelling agenda Postma kondigt aan dat Ons Belang een motie vreemd aan de orde van de dag wil indienen: Plannen Rijkswaterstaat. De voorzitter geeft aan dat deze wordt behandeld als ap 13A. Met inachtneming van deze aanvulling wordt de agenda vastgesteld.
3	Vragen / opmerkingen van inwoners over geagendeerde onderwerpen Er hebben zich geen sprekers gemeld.
4.	Besluitenlijst van de vergadering van 16 juni 2026 J. de Vreeze (OB) stelt voor bij punt 2 te verduidelijken waar het om gaat, namelijk: Van de agenda afvoeren ap. 11: "Wegcategorisering en erf dorpscentrum". De griffier past dit aan. Met inachtneming van deze aanpassing wordt de besluitenlijst goedgekeurd en vastgesteld.
5.	Mededelingen Geen mededelingen
	Beeldvormend deel:
	Voorzitterschap wordt overgedragen aan A. v.d. Meulen
	Presentatie Startnotitie Participatie Voorzitter van der Meulen geeft aan: Bij Wet zijn gemeenten verplicht vóór 1 januari 2027 te beschikken over een vastgestelde participatieverordening die de inspraakverordening vervangt. Vooruitlopend op de nieuwe werkwijze voor gemeenteraad & college is een Startnotitie m.b.t. ontwikkeling van het nieuwe beleid opgesteld die vanavond wordt gepresenteerd. De startnotitie is te vinden bij de stukken van vanavond. Raadsleden worden uitgedaagd

vooral vragen te stellen als er onduidelijkheden zijn en te benoemen wat er eventueel wordt gemist.

De presentatie wordt verzorgd door Karen de Jong, projectleider Participatie. Aan de hand van een 12-tal dia's neemt zij de raad mee in het proces om te komen tot participatiebeleid / -verordening. Waarom doen we dit – Waar staan we nu – Het wettelijk kader – Waarom? Betere besluiten en bouwen aan vertrouwen – Verschillen tussen beleid en verordening – de aanpak, planning en rol van de gemeenteraad – participatie op Schiermonnikoog – eventueel niet halen van de deadline.

Als eerste van de gemeenteraad reageert **D. Koele (Schiermonnikoogs Belang)** op de presentatie. Zij is enthousiast over wat is gepresenteerd en houdt haar **"Maidenspeech"**:

"Voorzitter,

De kennis die op dit eiland aanwezig is, in de hoofden, handen, harten van de mensen die hier wonen, is énorrm. Generaties lang is hier geleerd hoe dit eiland werkt. Hoe de natuur hier werkt. Hoe de zee werkt. Kennis waaraan ik me laafde toen ik hier zeven en een half jaar geleden kwam wonen.

Het verbaasde me dan ook hogelijk dat er soms beslissingen worden genomen alsóf die kennis niet bestaat. Participatie betekent voor mij precies dat: luisteren naar de mensen die hier wonen, die dit eiland kennen. Niet symbolisch, niet als een sluitstuk van een besluit dat al is genomen, maar écht, aan de voorkant.

De startnotitie participatie die vandaag voorligt, ondersteun ik dan ook met kracht.

Schiermonnikoogs Belang is blij met de eilandspecifieke uitgangspunten: het eilandritme, eerlijkheid over invloed (kunnen wij hier als gemeente wel een besluit over nemen of doet de provincie of het rijk dat) én persoonlijke terugkoppeling. Dát is participatie zoals die volgens mij bij de kleinste gemeente van Nederland hoort.

De schaal van het eiland maakt iets mogelijk dat in grote gemeenten onhaalbaar is: namelijk deze persoonlijke terugkoppeling. Dit kan ons onderscheidend maken in de manier waarop er met inwoners wordt gecommuniceerd. Schiermonnikoogs Belang wil benadrukken dat het hier groot voorstander van is.

Ook is op het eiland natuurlijk 'wie er mag meepraten' complexer dan aan de wal. We hebben permanente bewoners, tweedehuisbezitters, seizoenswerkers en ondernemers die niet op het eiland wonen, maar wel hun bedrijf hier hebben. We onderstrepen dan ook volledig dat per traject vooraf wordt bepaald welke doelgroepen worden uitgenodigd en met welk gewicht hun inbreng meeweegt.

Een van de verworvenheden in deze startnotitie is dat er rekening wordt gehouden met hoe de tijd verstrijkt op dit eiland; in de zomer is iedereen druk en is, zoals in de startnotitie wordt aangegeven, een participatietraject dat in deze zomerpiek wordt gestart, op voorhand kansarm. Daarom ben ik verheugd dat de tijdsplanning in de presentatie is aangepast, omdat in de startnotitie nog stond dat participatietraject over deze participatieverordening (heel goed dat dit plaatsvindt) juist in deze zomer was gepland.

En dan nog dit, voorzitter, en hier wil ik even de tijd voor nemen, omdat ik vandaag voor het eerst spreek in deze raad.

Participatie gaat over wie een stem heeft. Wij regelen dat vandaag voor inwoners, bedrijven, organisaties. Maar er is één betrokkene die hier altijd buiten de deur staat. Die de grootste belangen heeft bij alles wat wij hier op deze plek beslissen. Die niet kan inspreken, geen bezwaar kan maken, geen handtekening kan zetten.

Op de lagere school maakte ik een werkstuk over de Waddenzee. Niet zo bijzonder, behalve misschien dat het het enige werkstuk is dat ik mijn hele leven heb bewaard en nu in mijn huis aan de muur hangt. Mijn juf had bovenaan met rode letters geschreven: ze willen de Waddenzee inpolderen, wat vind je daarvan? Ik had eronder in hoofdletters geschreven: STOM.

Met deze nieuwe participatieverordening willen we méér dan de minimale variant. We gaan de komende tijd regelen wie er mee kan praten. Voorzitter, wereldwijd groeit er een beweging die wil veranderen dat alleen mensen dat kunnen. Die internationale beweging heet Rechten voor de Natuur. De natuur heeft geen juridische stem aan tafel, maar ondervindt wel de gevolgen van gemeentelijke keuzes. Ecuador nam deze rechten op in de Grondwet. Nieuw-Zeeland gaf de beroemde Whanganui-rivier in 2017 als eerste rivier ter wereld dezelfde rechten als de mens. De rivier werd een rechtspersoonlijkheid. Spanje (Europa, we komen steeds dichterbij) deed hetzelfde voor de lagune Mar Menor. Parijs heeft de rivier de Seine uitgeroepen tot ereburger, een laagdrempelige eerste stap richting Rechten van de Natuur. En nog dichterbij huis: onze buurgemeente Noardeast-Fryslân nam in 2019 al een motie aan voor bijzondere rechten van de Waddenzee. Het leefde toen al, maar inmiddels is er veel veranderd, praktisch gezien.

Schiermonnikoogs Belang wil dat bij het uitwerken van het participatiebeleid ook wordt onderzocht hoe de belangen van de natuur structureel kunnen worden meegewogen. Als volwaardig onderdeel van wie hier een stem verdient, niet als wens in een bijlage.

En hoe dat kan (het is gemakkelijker dan je denkt), daar ga ik het nu over hebben. De gedachte is eenvoudig. Een bedrijf kan een rechtspersoon zijn, met eigen rechten, eigen belangen, eigen stem in de rechtszaal. Waarom dan bijvoorbeeld de Waddenzee niet? Of het Noordzeestrand van Schiermonnikoog? Voorzitter: dát is geen besluit dat wij hier vandaag nemen. Dat klopt. Rechtspersoonlijkheid voor bv. de Waddenzee moet via de Tweede Kamer. Maar gemeenten kunnen wél al stappen zetten voor rechten van de natuur, bijvoorbeeld via de Omgevingsvisie (die een heeeel goed kader geeft om deze rechten mee te nemen), of via een algemene plaatselijke verordening, met bepalingen als: een verbod op verslechtering van natuur of het recht op herstel en regeneratie (dat de natuur het recht geeft te herstellen van menselijke ingrepen).

En voorzitter, sinds vorig jaar gaat dit ineens hard. Er zijn steeds meer gemeenten die zich hiermee bezighouden. Groningen, Amsterdam met het Amstelpark, Deventer, Eindhoven, Apeldoorn, Utrecht, Den Haag, Zaanstad.

En ook participatie namens de natuur is al eerder gedaan. In Gouda bijvoorbeeld. De Goudse participatie verordening 2026 is als volgt gewijzigd (het kan gewoon): aan de lijst van belanghebbenden zijn 'natuurbelanghebbende' en 'natuurvertegenwoordiger' toegevoegd.

Dat is een onafhankelijk deskundige persoon of instantie die bevoegd is om de belangen van natuurbelanghebbenden in participatieprocedures te behartigen. En dan gaat het om onderwerpen die mogelijke ecologische effecten hebben.

Met 'onafhankelijk' wordt dan bedoeld dat deze persoon of organisatie zonder aansturing van het gemeentebestuur handelt en ook geen direct belang heeft bij de uitkomst.

De Stichting Rechten van de Natuur heeft nét een wegwijzer voor gemeenten uitgegeven, waarin dit allemaal beschreven staat, hoe je natuur kunt meenemen in besluitvorming.

Voorzitter, met het Net op Zee project Doordewind, de bijbehorende kabels, het mogelijk afsluiten van de natura 2000 gebieden door Rijkswaterstaat, op een eiland waar mensen leven en werken, en met natuur samenleven en daar veel verstand van hebben, denk ik dat het tijd is dat wij hier serieus werk van gaan maken. We zijn dan wel de kleinste gemeente

	<i>van Nederland, maar wel met grote ecologische belangen. De Waddenzee is uniek. Is het grootste getijdengebied ter wereld. Als iemand dit voortouw kan nemen, zijn wij het. Want als kind wist ik het al: de Waddenzee negéren is stom. Haar geen stem geven ook. Dank u wel”.</i> De voorzitter feliciteert mw. Koele met haar Maidenspeech. Zij bedankt haar voor dit gloedvol betoog en nodigt andere raadsleden uit hierop te reageren. R. van Halm (OB) stelt enkele vragen die worden beantwoord door Karen de Jong. OB vraagt o.m. aandacht voor een minderheid op Schiermonnikoog die het Nederlands niet machtig is maar het Engels wel beheerst. B. Pastoor (Samen) reageert op het pleidooi van D. Koele en stelt voor dit nog eens gezamenlijk te bespreken. Pfh. Meendering constateert dat we aan het begin staan van de start van een mooi project. Voorzitter van der Meulen bedankt mw. de Jong voor haar presentatie. In de raadsvergadering van 15 september komt de Startnotitie Participatie oordeelsvormend / besluitvormend aan de orde.
	Oordeelsvormend deel:
	Voorzitterschap wordt overgedragen aan A. Postma
6.	Regioplan gebiedsinvesteringen tranche 2+ Het onderwerp wordt kort toegelicht door de voorzitter: Dit onderwerp is 2 juni beeldvormend aan de orde geweest en staat nu oordeelsvormend op de agenda. In dit raadsvoorstel wordt het Regioplan gebiedsinvesteringen Net op Zee tranche 2+ nader toegelicht én wordt aan de raad een voorstel gedaan te besluiten over de inzet van de middelen voor Schiermonnikoog. Het voorstel voor de verdeling is gebaseerd op eerdere keuzes om de door de inwoners geadviseerde prioritering te volgen. Pfh. Meendering voegt toe dat wat nu voorligt hetzelfde is als het stuk bij de beeldvormende behandeling. Er zijn nog wel enkele aanpassingen te verwachten in het Regioplan. 1e termijn C. Bouman (SB): spreekt zich nogmaals uit over de ongemakkelijkheid van de genoemde koppeling Net op Zee & regiopakket voor de regio PAWOZ Eemshaven. Zolang dit zo in het besluit staat is SB geneigd om <u>tegen</u> te stemmen. We verkopen onze ziel op deze manier! aldus Bouman. Inhoudelijk heeft SB verder geen opmerkingen De Vreeze (OB) sluit aan bij Bouman. Deze 2^e tranche voelt als een tegemoetkoming aan PAWOZ. Met de huidige tekst lijkt het als wordt de tegenpartij welkom geheten. Samen voor Schiermonnikoog – betoog van mw. A. v.d. Meulen: <i>“Het Rijk stelt nog een keer geld beschikbaar voor gebieden waar de energie van windparken op zee aan land komt. Een van deze gebieden is Schiermonnikoog, we mogen 7 miljoen euro verdelen en dit is veel gelabeld geld! Daarnaast is er nog een ondersteuningsbudget beschikbaar van € 650.000,—euro.</i>

Nadrukkelijk wil ik meteen benoemen dat we dit geld niet moeten zien als compensatie vanwege de door de minister gekozen route voor aanlanding van energie die Schiermonnikoog kruist.

We zijn het roerend eens met de allerlaatste woorden van dit raadsstuk dat we ons tegen deze route blijven uitspreken en dat we er alles aan moeten doen om de impact van de aanleg van kabels en leidingen op het eiland tot een minimum blijven beperkt.

Dit wilde ik vooraf gezegd hebben.

Naast de eerste tranche gebiedsinvesteringen, 10 miljoen waarvan het Europees geld uit het Herstel en Veerkrachtprogramma komt hebben we nu dus de tweede tranche, dit geld komt uit het Klimaatfonds.

We mogen opnieuw geld verdelen en dat is natuurlijk heel positief, het komt niet vaak voor in gemeenteland dat er zoveel miljoenen binnenstromen...

Deze gebiedsinvesteringen zijn bedoeld voor een extra impuls voor de regio, voor verbetering van de lokale leefomgeving.

Het geld wordt gelabeld, 5 miljoen moet worden besteedt aan de leefkwaliteit op het eiland, 2 miljoen voor de natuur.

Hoe gaan we het geld van de tweede tranche verdelen.

Voorzitter, eigenlijk hebben onze inwoners al een prioritering tijdens de eerste tranche gegeven en wij luisteren hierin goed naar onze burgers. Wij kunnen ons er in vinden om deze prioritering aan te houden. Dat betekent aanvullend geld voor het Maritiem Kwartier (De sociale woningbouw bij de Oude Centrale, het dorps huis, het Maritiem Museum in de oude Reddingsbootschuur en de Zuidertoren)

Daarnaast geld beschikbaar stellen voor het volgende project; "Meer water voor Schiermonnikoog".

Een zeer actueel en belangrijk onderwerp.

Hiernaast wordt er ook nog €250.000,-- euro toegevoegd aan het eerdere nieuwe-route proces uit de eerste tranche. Er kunnen meer burgerinitiatieven worden uitgevoerd, dat is fijn.

U hoort, wij van Samen zijn positief over de projecten die nu aan de beurt zijn, de aandacht voor water, natuur, verduurzaming, faunabeheer, fietspaden. Er wordt inhoudelijk veel voorgesteld, het ene is bedrag nog groter dan het andere.... maar er is nog geen zicht op om goed te beoordelen hoeveel geld waar naartoe moet worden geschoven.

We begrijpen dat er kaders gesteld moeten worden voor het labelen van de gelden voor de projecten, maar probeer zo veel mogelijk ruimte te houden voor eventuele latere, gedetailleerde invullingen. Wij stellen voor om dit duidelijk aan te geven in dit concept en hopen dat de andere fracties zich hier in kunnen vinden.

Tijdens de beeldvormende vergadering van 2 juni heb ik de vraag gesteld of we niet geld vanuit de 2e tranche door zouden kunnen schuiven naar de lopende Buitenkansprojecten, met name naar het thema Zorg op het Eiland. Het antwoord was toen in ieder geval niet een duidelijke ja. Groot was dan ook mijn vreugde, een rondedansje gedaan, toen ik begreep dat dit vanuit het Rijk wel mogelijk is. Want het onderwerp Zorg op het Eiland gaat veel geld kosten en het is zo belangrijk, het gaat ons allemaal persoonlijk aan. Extra financiering zal nodig zijn en nu is het mogelijk dat er een verdere ontwikkeling plaats kan vinden van het woon- en zorgcentrum Oude Riich en het Zorg- en Medisch Centrum.

Ik citeer de letterlijke tekst omdat het zo prachtig omschreven wordt; de realisatie van zorgwoningen, personeelswoningen en voorzieningen van dagbesteding. Plus een Zorg- en Medisch Centrum helemaal van deze tijd en klaar voor de toekomst. Let op: Zo kan de gemeente de noodzakelijke fysieke randvoorwaarden creëren, zodat zorgaanbieders hun zorgplicht op het eiland duurzaam kunnen invullen en inwoners ook in de toekomst toegang houden tot passende zorg en ondersteuning op Schiermonnikoog. Wij zijn er dan ook voor om de € 750.000,-- volledig te gebruiken voor Zorg op het eiland. U vraagt aan de raad om misschien € 500.000,-- voor Zorg op het eiland en € 250.000,00 voor aardgasvrij maken voor de gebouwen in het lopende Buitenkansproject Maatschappelijke gebouwen te gaan gebruiken. U hebt het antwoord nu: Geen geld vanuit deze gebiedsinvesteringen voor duurzaamheid en geen versnippering van het budget. Ik heb een geweldig voorstel wat betreft het onderwerp verduurzaming; Haal dit geld uit het potje van de Enecogelden. Hier staat nog een fors bedrag van bijna één miljoen euro in! Dit geld is ook bedoeld voor verduurzaming. Laten we de Enecogelden hiervoor dan ook inzetten. Ik ben benieuwd hoe de andere fracties hier over denken.

De extra middelen voor natuur, 2 miljoen, worden ingezet voor natuurversterkende projecten en oplossingen voor verzilting op Schiermonnikoog, dat grotendeels Nationaal Park is. Daarom is er ook een adviesrol voor het Overlegorgaan Nationaal Park Schiermonnikoog weggelegd.

Verder zijn we blij dat de gemeente ook meepraat over de verdeling van 5 miljoen aan projecten in het Lauwersmeergebied. Daar hebben wij grond aangekocht. Voorzitter, de miljoenen vliegen hier over de tafel. Het is eigenlijk ongelooflijk dat we zoveel financiële middelen tot onze beschikking hebben om zo veel mooie projecten te kunnen uitvoeren. Om de burgerinitiatieven van jong en oud te kunnen realiseren. Om het eiland leefbaar te houden, up tot date en klaar voor de toekomst.

Wat mooi is dit.

Voordat we hier een besluit gaan nemen zullen we het nog wel over een aantal punten van deze nota moeten hebben, ik verwijs nog even naar besluit nummer 1c; De 750.000,-- gebruiken voor de Zorg en het geld voor de verduurzaming uit de Enecopot halen.

We zijn benieuwd hoe de andere fracties hier over denken”.

1^e termijn college:

Pfh. Meendering legt uit dat het gelden betreft vanuit Europa, beschikbaar gesteld voor plaatsen waar aanlanding van energie vanaf zee aan de orde is. Zorgen hierover kunnen niet worden weggenomen.

De pfh. reageert op mw. vd Meulen, vooral haar voorgestelde wijziging om € 750.000 te besteden aan Zorg op het eiland, ipv aan verduurzaming en de genoemde koppeling met de reserve Enecogelden.

De voorzitter vult aan dat raadsleden een wijziging in het voorgestelde besluit via een amendement kunnen inbrengen bij de besluitvormende vergadering.

2e termijn

Bouman reageert op voorstel van Samen om 750.000 extra beschikbaar te stellen voor Zorg en de Enecogelden aan te wenden voor verduurzaming. Bouman wil eerst overleggen met de fractie hierover, er is op dit moment te weinig informatie, ook wat er dan op het gebied van Zorg met dit bedrag gebeurt.

	De Vreeze is het eens met Bouman, hij wil dit eerst ook beter uitgezocht hebben Mw vd Meulen is blij dat er meegedacht gaat worden. Het betreft Zorg in de brede vorm op het eiland. Voor duurzaamheid is er een andere pot geld beschikbaar. De voorzitter sluit de beraadslaging. Onderwerp gaat naar de besluitvormende raadsvergadering van 15 september a.s.
	BESLUITVORMEND DEEL
	Voorzitterschap gaat weer naar dhr. H. Meendering
7	Jaarrekening 2025 Het onderwerp wordt kort toegelicht door de voorzitter Voor ons ligt, ter vaststelling, de Jaarrekening 2025. Dit jaar is afgesloten met een negatief rekeningsaldo van € 289.852. Over het Jaarverslag heeft een informatief gesprek plaatsgevonden tussen raad en accountant. Technische vragen over de jaarrekening 2025 zijn behandeld tijdens een technisch vragenuur. De voorzitter legt nog eens de gang van zaken uit tijdens een besluitvormend onderdeel: Er worden geen vragen meer gesteld aan het college, de portefeuillehouder reageert alleen na de eerste termijn. De tweede termijn is voor het onderlinge politieke debat. 1e termijn Samen voor Schiermonnikoog – betoog mw. J. v.d. Meer: <i>“Voorzitter,</i> <i>Vanavond sluiten we niet alleen de boeken over 2025, maar ook een bijzonder hoofdstuk af. Voor onze wethouder Financiën is dit de laatste jaarrekening die hij aan deze raad presenteert. En voordat we de cijfers induiken, willen wij daar graag even bij stilstaan.</i> <i>Een jaarrekening gaat over cijfers, resultaten en verantwoording. Maar achter die cijfers schuilt ook het werk van een bestuurder die zich jarenlang met hart en ziel heeft ingezet voor onze gemeente. Als fractie zijn wij er trots op dat jij die verantwoordelijkheid namens onze partij hebt gedragen.</i> <i>Je was een betrokken collega, een vraagbaak en iemand die altijd klaarstond om mee te denken. Daar zijn wij je dankbaar voor. Namens onze fractie willen wij je dan ook bedanken voor alles wat je voor Schiermonnikoog en voor onze partij hebt betekend.</i> <i>En voorzitter, nu we een hoofdstuk afsluiten, is het tijd om de balans op te maken. Laten we daarom overgaan naar de behandeling van de jaarrekening.</i> <i>Voorzitter,</i> <i>Allereerst willen wij het college en de ambtelijke organisatie bedanken voor het vele werk dat in 2025 is verricht en voor het opstellen van deze jaarrekening.</i> <i>Wie de jaarrekening leest, alle 208 pagina's, ziet hoeveel er het afgelopen jaar is gebeurd. Het nieuwe dagcentrum is geopend, het Leer- en Ontwikkelcentrum is opgeleverd, de skatebaan is gerealiseerd, er zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van woningbouw, duurzaamheid en zorg, en ook achter de schermen is hard gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de organisatie.</i>

Dat zijn resultaten waar we als gemeente trots op mogen zijn en waarvoor onze waardering op zijn plaats is. Onze algemene indruk van deze jaarrekening is dan ook positief. Financieel staat Schiermonnikoog er nog steeds gezond voor en er is zichtbaar veel inzet geleverd om de ambities uit te voeren.

Tegelijkertijd laat de jaarrekening ook zien dat die ambities groot zijn. Op verschillende plekken lezen we dat projecten worden doorgeschoven, activiteiten vertraging oplopen of nog in voorbereiding zijn. Dat is op zichzelf niet vreemd. Een kleine eilandgemeente kan nu eenmaal niet alles tegelijk. Maar het roept wel de vraag op of de hoeveelheid ambities nog goed aansluit bij de beschikbare uitvoeringskracht van de organisatie.

Voor ons zit daar de belangrijkste les van deze jaarrekening. Niet zozeer in de financiën, maar in de uitvoering. De uitdaging voor de komende jaren ligt wat ons betreft niet in het maken van nog meer plannen, maar in het maken van duidelijke keuzes, het stellen van prioriteiten en het daadwerkelijk afronden van plannen die al zijn ingezet.

Een punt dat in deze jaarrekening direct opvalt, is de tegenvaller bij de inning van de toeristenbelasting. We begrijpen dat is ingezet op de invoering van een nieuw inningssysteem via de poortjes van Wagenborg, maar in de praktijk zijn deze plannen anders uitpakend dan vooraf was voorzien. Plannen waar jarenlang op is ingezet, gaan daarmee niet door. Dat resulteert in een fors financieel nadeel. Dat baart ons zorgen. Niet alleen vanwege het resultaat over 2025, maar vooral omdat dit grote gevolgen heeft voor de begroting van de komende jaren.

Hoewel het onderwerp toeristenbelasting altijd terugkomt bij de behandeling van de Notitie Financieel Kader, willen wij het college vragen om daar niet op te wachten. Wij vragen het college om nu al inzichtelijk te maken welke mogelijkheden er zijn om dit gat in de inkomsten op te vangen en de raad daar tijdig in mee te nemen.

Die spanning tussen ambitie en uitvoering zien we ook op andere plekken terug.

Zo staat de werkgroep Gezonde Leefstijl nog steeds op rood. Preventie en gezondheid zijn juist onderwerpen die steeds belangrijker worden. Wij horen daarom graag hoe het college verwacht deze ontwikkeling weer op de rails te krijgen. Daarbij lezen we ook dat wordt ingezet op het stimuleren van een gezonder voedselaanbod op scholen en in sportkantines. Dat ondersteunen wij van harte. Wij zijn benieuwd hoe inwoners dat straks concreet gaan merken. Relatief eenvoudige initiatieven, zoals deelname aan een schoolfruitprogramma, kunnen daarbij misschien al een mooie stap zijn.

Ook de Wmo viel ons op. Er is minder gebruikgemaakt van verschillende voorzieningen dan vooraf was begroot. Dat kan een positieve ontwikkeling zijn, maar het kan ook betekenen dat inwoners ondersteuning minder goed weten te vinden. Wij vragen het college daarom hoe het deze ontwikkeling beoordeelt en of inwoners hiervan in de praktijk iets hebben gemerkt.

Hetzelfde beeld zien we terug bij de herontwikkeling van het bedrijventerrein. Opnieuw lezen we dat dit wordt doorgeschoven. Wij begrijpen dat niet alles tegelijk kan en we zien dat op veel vlakken inzet wordt geleverd. Toch willen wij meegeven dat dit project voor ons inmiddels een hoge prioriteit verdient. Wanneer verwacht het college dat hier daadwerkelijk uitvoering aan wordt gegeven?

Wat ons daarnaast opviel, is de manier waarop de voortgang wordt weergegeven. Op sommige onderdelen lijkt de kleur van het stoplicht niet helemaal aan te sluiten bij de daadwerkelijke voortgang. Een goed voorbeeld is de informatiecampagne over toekomstbestendig wonen op pagina 45. We lezen dat de voorbereidingen zijn gestart, maar dat de campagne die gepland staat voor 2026 nog niet is uitgerold. Toch staat dit onderdeel op groen.

Wat ons betreft is groen pas echt op zijn plaats wanneer inwoners daadwerkelijk zijn bereikt en de campagne ook is uitgevoerd. Wij vragen daarom aandacht voor een scherpere

beoordeling van de voortgang in toekomstige rapportages, zodat de kleur van het stoplicht beter aansluit bij de feitelijke stand van zaken.

Ook binnen openbare orde en veiligheid zien we een aantal aandachtspunten. Op pagina's 70 en 71 lezen we dat de aanpak van ondermijning nog verder vorm moet krijgen, dat het beoogde lokale informatieoverleg uiteindelijk niet passend bleek en dat de evaluatie van het horecaconvenant vertraging heeft opgelopen door personele wisselingen.

Wij begrijpen dat omstandigheden kunnen veranderen, maar juist deze onderwerpen zijn belangrijk voor een veilige en leefbare gemeente. Wij roepen de portefeuillehouder daarom op om deze punten de komende periode voortvarend op te pakken en de raad actief te informeren over de voortgang.

Tot slot viel ons de personeelsformatie op. Wij willen nadrukkelijk benadrukken dat wij zien dat de organisatie in 2025 veel werk heeft verzet. De jaarrekening laat zien dat er op tal van terreinen mooie resultaten zijn bereikt en dat met grote inzet is gewerkt aan zowel de dagelijkse dienstverlening als aan de vele projecten die in uitvoering zijn. Dat verdient waardering.

Juist daarom zou het ons helpen als de jaarrekening volgend jaar iets meer inzicht geeft in de samenstelling van die personele inzet. Wij begrijpen dat een kleine eilandgemeente niet goed te vergelijken is met een gemiddelde Nederlandse gemeente en dat een deel van de capaciteit bestaat uit tijdelijke vervanging of medewerkers die vanuit externe subsidies aan projecten werken. Een duidelijker onderscheid tussen vaste formatie, tijdelijke vervanging en projectmatige inzet maakt de cijfers beter uitlegbaar en voorkomt een vertekend beeld.

Voorzitter,

Wij kijken ook graag nog even vooruit. En wat zou een beschouwing op een jaarrekening zijn zonder beeldspraak.

De jaarrekening laat zien dat er veel is bereikt, maar ook dat niet alles tegelijk kan. Juist daarom worden het college-uitvoeringsprogramma en de lange-termijnagenda belangrijk. Met het raadsprogramma als basis hopen wij dat deze documenten samen het kompas en de zeekaart vormen voor de komende jaren.

Het college staat aan het roer om de uitvoering vooruit te brengen, terwijl de raad de koers bewaakt, de bakens in de gaten houdt en waar nodig helpt bijsturen. Daarbij is het belangrijk dat duidelijk zichtbaar wordt welke projecten lopen, welke zijn afgerond, waar vertraging ontstaat en wanneer besluitvorming van de raad wordt gevraagd.

Zo houden we niet alleen zicht op de ambities, maar vooral ook op de uitvoering. Want uiteindelijk blijven we alleen samen op koers als plannen ook daadwerkelijk leiden tot zichtbare resultaten voor onze inwoners.

Dank u wel.

Ons Belang – betoog dhr. A. Postma:

“Voorzitter,

De laatste jaarrekening van dit college in deze raadsperiode.

Een periode waarin het ravijnjaar altijd over de schouders van de verschillende financiële stukken meekeek. Gelukkig is het ravijnjaar afgewend maar wordt deze door de verschillende maatregelen in de komende jaren toch uitgesmeerd en uitgevoerd. Het heeft voor Schiermonnikoog gelukkig niet geresulteerd in het niet uitvoeren van al jarenlang

gekoesterde plannen. Niet in de laatste plaats natuurlijk door de verschillende subsidies die de gemeente heft mogen ontvangen. Zoals we kunnen zien in de jaarrekening kon of kan niet alles betaald worden door subsidies. En zoals de accountant al zei is daarmee de financiële positie van Schiermonnikoog wel enigszins verslechterd. En daarbij riep hij op om meer financiële draagkracht te realiseren.

Waar we in de voorgaande jaren dachten dit te kunnen ondervangen door de 100% procent dekking van de toeristenbelasting bleek dit door externe factoren helaas niet haalbaar.

Heeft het college nog nagedacht over een manier om toch dichterbij de 100% dekking van de toeristenbelasting te komen?

Het is ontzettend jammer dat het systeem van heffing bij de poortjes van wagenborg geen doorgang heeft gekregen. Immers de gemeente kon in deze situatie 100% toeristenbelasting innen, maar ook voor ondernemers en gemeente zou dit een enorme lastenverlichting betekenen. Om nog even op de accountant terug te komen Om meer financiën te genereren moet er of grond worden uitgegeven. Helaas is grond schaars op Schiermonnikoog Of meer belasting worden geheven. U weet dat OB daar geen voorstander van is omdat deze vergeleken met andere gemeenten al fors is.

Of er moet bezuinigd worden en zuinig met het geld worden omgegaan. Zijn de andere fracties het met ons eens dat we toch de kam er eens doorheen moeten halen en/of sommige onderwerpen naar achteren moeten schuiven tot er meer financiële adem is.

We zijn benieuwd naar de standpunten van de andere fracties

Inhoudelijk hebben we verder over de jaarrekening geen vragen meer.

Dank u wel voorzitter”.

Samen voor Schiermonnikoog – betoog dhr. C. Bouman:

“Voorzitter,

Allereerst wil ik het college en de ambtelijke organisatie bedanken voor de uitgebreide jaarrekening. Er is in 2025 veel gerealiseerd. Denk aan de opening van LOC De Viermaster, de voortgang van de woningbouw, de opening van het dagcentrum en de verdere uitwerking van de Buitenkansprojecten. Dat zijn ontwikkelingen waar Schiermonnikoog daadwerkelijk iets aan heeft en waar wij als raad trots op mogen zijn.

Tegelijkertijd is een jaarrekening ook het moment waarop we kritisch kijken naar de financiële resultaten.

Voor Schiermonnikoogs Belang springt een onderwerp er duidelijk uit: de toeristenbelasting. We zien dat de gemeente het jaar afsluit met een negatief resultaat, waarbij een belangrijk deel wordt veroorzaakt doordat de beoogde opbrengst uit de toeristenbelasting niet is gerealiseerd. Ondertussen is het duidelijk dat het plan voor een volledige inning via de Wagenborg-poortjes niet haalbaar is. Voor Schiermonnikoogs Belang is het van essentieel belang dat we hier een structurele oplossing voor vinden en vragen wij het college om hier een hoge prioriteit aan te geven.

Juist omdat onze financiële ruimte beperkt is, moeten we kunnen vertrouwen op een realistische begroting en een betrouwbaar inningssysteem. Elke euro die we mislopen, kunnen we niet investeren in onze leefbaarheid.

Wij vinden daarom dat dit niet alleen een financiële tegenvaller is, maar ook een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren. We verwachten dat het college met een realistisch en toekomstbestendig systeem komt, zodat we niet opnieuw voor verrassingen komen te

staan. We zien veel goede ontwikkelingen op ons eiland, maar verwachten ook dat de lessen uit deze jaarrekening worden omgezet in concrete verbeteringen

Kan de wethouder toezeggen dat de raad voor de begrotingsbehandeling 2027 een concreet plan van aanpak ontvangt inclusief planning voor het structureel 100% innen van toeristenbelasting.

1^e termijn college

Pfh. Hagen bedankt voor de goede woorden vanuit de gemeenteraad.

Hij gaat in op de inbreng vanuit de fracties. *Keuzes* moeten er worden gemaakt. Er komt een nieuw raadsprogramma met een college uitvoeringsprogramma. De portefeuillehouder wil hier niet op vooruitlopen.

Richting mw. vd Meer wordt aangegeven: geef als gemeenteraad de prioriteiten aan!

Richting dhr. Postma, financiële positie hangt samen met inkomsten uit de toeristenbelasting.

Richting dhr. Bouman geeft de pfh. aan: U kent mij zo langzamerhand goed genoeg om te weten dat ik een toezegging die u vraagt niet kan en zal doen.

Pfh. Hagen benoemt dat de definitieve stukken van de accountant zijn binnengekomen, Aan besluit is toegevoegd, ter uitvoering van het raadsbesluit van 16 juni 2026, dat de reserve grondexploitaties ad. € 144.269 wordt gevormd uit de Algemene reserve.

Dan over de inning toeristenbelasting, het college baalt er ook van. Dit is helaas niet bereikt. We zijn uitgegaan van een advies van een deskundig bureau en dat is meerjarig meegenomen in de begroting. Het tekort slaat dit jaar een gat in de AR. In 2026 wordt dit zichtbaar in de Zomernota.

Met elkaar moeten we nadenken over een oplossing. De pfh. kan geen toezegging doen dit voor de begroting 2027 structureel op te lossen. Er zijn meerdere suggesties, het beste wordt gezocht voor Schiermonnikoog. Heeft absoluut hoge prioriteit.

Pfh. Zonneveld beantwoordt de vragen die zijn gesteld binnen haar portefeuille door mw. vd Meer op het gebied van levensstijl, gezonde voeding en gezondheid.

Pfh. Meendering komt terug op de opmerkingen van mw. v.d. Meer op het gebied van OO&V, Ondernijning en Horecaconvenant. De pfh. geeft aan dat gesprekken gaande zijn. Personeelsbestand, externe inhuur, er is zeker meer inzicht nodig. Mensen in eigen dienst heeft de voorkeur.

2e termijn

Bouman bedankt voor de beantwoording. Hij begrijpt dat een toezegging er niet komt. Wil graag schorsen na de inbreng van alle fracties in 2^e termijn.

Van der Meer, bedankt voor de beantwoording door de portefeuillehouders. Hoopt dat de nieuwe werkwijze helpt om beter te sturen ook op de jaarrekening.

Postma refereert aan het raadsbreed programma. M.b.t. de Toeristenbelasting wordt een oproep gedaan te inventariseren hoeveel bedden er daadwerkelijk zijn op Schiermonnikoog.

Op verzoek van Bouman wordt de vergadering geschorst.

Vergadering wordt heropend door de voorzitter.

	Na de schorsing, Bouman geeft aan dat de fracties eensgezind een duidelijk signaal hebben afgegeven m.b.t. een sluitend systeem voor inning toeristenbelasting. Voor raad is inning toeristenbelasting een heikel punt. Bij de NFK / Begrotingsbehandeling wordt hierop teruggekomen. Het voorstel wordt in stemming gebracht. Voor: 9 Tegen:0 Unaniem aangenomen. B E S L U I T: 1. De jaarstukken 2025 vast te stellen 2. Het nadelig rekeningresultaat van € 289.852 ten laste te brengen van de algemene reserve 3. De bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen 4. Kennis te nemen van de accountantsverklaring en de bevindingen uit de accountantscontrole 5. Ter uitvoering van het raadsbesluit van 16 juni 2026 wordt de reserve grondexploitaties ad. € 144.269 gevormd uit de Algemene reserve.
8.	Ingekomen stukken A vd Meulen vraagt raadsbrieven 04 en 05 te betrekken bij behandeling van het onderwerp. Postma stelt een vraag over de raadsbrief Buitenkans: Oude busremise. Is er iets meer informatie beschikbaar? Pfh. reageert kort. Morgen is er overleg met de corporaties. Het idee is om plannen voor de Busremise aan te laten sluiten bij de Oude Centrale. Separaat is in ieder geval niet mogelijk. Naar een combinatie wordt gestreefd. De Ingekomen stukken worden voor de rest afgehandeld als voorgesteld.
9	Wonen
10	Samenwerking Waddeneilanden De voorzitter was aanwezig bij het debat Tweede kamer m.b.t. kerncentrales (o.a. plan Eemshaven), en doet hiervan kort verslag. Samenwerkende Waddengemeenten en kustgemeenten hebben een gesprek aangevraagd in september.
11	Duurzaamheid – stand van zaken / voortgang
12.	Lijst van Toezeggingen Er zijn geen vragen over de stand van zaken wat betreft de lijst van toezeggingen. De raad stemt ermee in dat de toestemming van 20-01-2026 Ap.9 - Algemene Subsidieverordening 2025, als afgedaan kan worden beschouwd.
13.	Vragenuur Geen vragen
13a	Motie vreemd aan de orde van de dag: Plannen Rijkswaterstaat: De motie wordt ingediend door fractie Ons Belang. Postma leest de motie voor:

MOTIE vreemd aan de orde van de dag

De raad van de gemeente Schiermonnikoog in de vergadering bijeen dd 7 juli 2026

Onderwerp: De plannen van Rijkswaterstaat**Constaterende dat:**

Sinds de bekendmaking van RWS om minimaal 30% van het Waddengebied af te sluiten, er nog steeds geen duidelijkheid is over deze plannen. Sterker nog: de tegenbeweging groeit en groeit door toenemende onrust omtrent deze plannen.

Overwegende dat:

De gemeente Schiermonnikoog zichtbaar achter de actie om het waddengebied open te houden gaat staan en daarmee zijn bewoners steunt

Roept het college op om:

Op korte termijn een delegatie van Rijkswaterstaat uit te nodigen voor een bijeenkomst met de gemeenteraad van Schiermonnikoog, zodat de raad geïnformeerd kan worden over de plannen van RWS en hierdoor wellicht iets van de ontstane onrust weg kan worden genomen bij raad, ondernemers en inwoners.

Verder: De vlag van de actie Vrije Vogels Vrije, Vrije Mensen te hijsen voor het gemeentehuis, als steunbetuiging aan de inwoners.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ingediend en ondertekend door:

De fractie van:

Ons Belang

Mw. v.d. Meer reageert namens de fractie van Samen.

Zij leest onderstaande stemverklaring voor:

“Voorzitter,

Met elkaar hebben wij de ambitie uitgesproken om raadsbreed te werken. Wat ons bindt, is voor ons leidend. Juist daarom vinden wij het belangrijk om als raad gezamenlijk op te trekken richting Rijkswaterstaat.

	<i>Wat ons hierin verbindt, is dat ook wij ons niet kunnen vinden in de tot nu toe gepresenteerde plannen van Rijkswaterstaat én in de manier waarop deze zijn gecommuniceerd. Dat signaal zullen wij, samen met de rest van de raad, krachtig blijven afgeven.</i> <i>Toch vinden wij deze motie op dit moment niet de juiste weg. Er ligt al een duidelijke gezamenlijke boodschap en er wordt bovendien nog gewerkt aan een bredere motie. Een extra motie, zo kort daarop, achten wij daarom niet noodzakelijk, → aangezien alle drie de partijen daarin een inhoudelijke bijdrage hebben geleverd.</i> <i>Wanneer deze motie zich had beperkt tot de oproep om zo snel mogelijk met Rijkswaterstaat in gesprek te gaan, hadden wij haar van harte kunnen steunen. Maar het verzoek om als gemeente de vlag van de actie Vrije Vogels Vrij, Vrije Mensen te hijsen, gaat ons een stap te ver. Daarmee kiest de gemeente nadrukkelijk positie in een actievorm, terwijl wij juist de verbindende rol van de gemeente willen behouden.</i> <i>We voelen allemaal de hitte van het vuur dat op ons afkomt. Maar juist daarom kiezen wij ervoor om met elkaar te blussen, en niet om het vuur verder te voeden.</i> <i>Om die reden stemmen wij tegen deze motie”.</i> Bouman SB sluit aan bij de stemverklaring van vd Meer. Er is begrip voor de urgentie. Uitnodiging van RWS is altijd goed idee. Het hijsen van de vlag door de gemeente gaat te ver. Postma vindt het jammer dat de andere fracties tegenstemmen, maar dat is hun goed recht. Ons Belang wil de motie wel in stemming brengen. De andere partijen doen nog een handreiking: Beide fracties zouden meestemmen met de motie als de oproep de vlag te hijsen verwijderd zou worden. Dat is OB niet van plan. Schorsing van de vergadering op verzoek van college / heropening v.d. vergadering: Pfh Meendering; Motie als ingediend getuigt van veel emotie en grote zorgen. De pfh. hecht waarde aan geplande brede gesprekken. Nu losse gesprekken organiseren per eiland lijkt niet handig. Onze uitgangspositie is <i>strijdbaar</i>– intentie is niet de hakken in het zand. Motie wordt in stemming gebracht: Stemmen voor: 3 OB Stemmen tegen: 6 3 Samen en 3 SB Motie verworpen
14.	Sluiting Voorzitter Meendering kijkt met genoegen terug op eerste 5 maanden voorzitterschap van de gemeenteraad van Schiermonnikoog. Dit was de laatste raadsvergadering voor het zomerreces. De gemeenteraad start na de vakantie weer op 1 september. In deze raadsvergadering zal het Raadsbreedprogramma 2026 – 2030 worden vastgesteld, worden er nieuwe wethouders gekozen en benoemd en nemen we afscheid van wethouder Johan Hagen. Voor nu, bedankt de voorzitter voor de aanwezigheid, een fijne zomer toegewenst en graag tot ziens op 1 september a.s. De vergadering wordt gesloten.

Vastgesteld in de vergadering van 1 september 2026

Griffier T. Toren

Voorzitter H. Meendering